

Läkemedel enligt generella direktiv VUXNA på IVA, UVA, DKE och DUVA, Ljungby

Gäller för: Anestesikliniken

Utförs på: Anestesikliniken Ljungby

Faktaägare: Anders Dynebrink, överläkare, IVA Ljungby

Innehållsförteckning

Läkemedel enligt generella direktiv VUXNA på IVA, UVA, DKE och DUVA, Ljungby	1
1 Läkemedel enligt generella direktiv på IVA, UVA, DKE och DUVA.....	1
1.1 Förutsättningar för läkemedel enligt generella direktiv	2
2 Premedicinering av polikliniska patienter.....	2
3 Postoperativ smärtlindring	4
3.1 Postoperativt illamående	6
4 Analgetikapåsar till patienter som opererats dagkirurgiskt	7
5 Cirkulatorisk påverkan postoperativt.....	8
6 Övriga läkemedel till postoperativa patienter samt övriga patienter på UVA/DUVA/DKE	8
7 Läkemedel till IVA-patienter.....	10
7.1 Övriga läkemedel som får ges utan särskild ordination till IVA patient.	11

1 Läkemedel enligt generella direktiv på IVA, UVA, DKE och DUVA

Dessa generella direktiv gäller för sjuksköterskor som arbetar på IVA, UVA, DUVA eller DKE i Ljungby. De generella direktiven innebär att sjuksköterskan på eget initiativ på ovanstående enheter efter egen bedömning får administrera läkemedel enligt nedanstående anvisningar. Notera att olika generella direktiv gäller för patienter på IVA och pre- och postoperativa patienter.

1.1 Förutsättningar för läkemedel enligt generella direktiv

1. Sjuksköterskan är väl förtrogen med läkemedlet i fråga och har goda kunskaper om dess farmakologiska egenskaper, sidoeffekter och kontraindikationer (enligt FASS).
2. Ingen stående ordination på liknande läkemedel till patienten föreligger.
3. Vid osäkerhet i något avseende skall läkare alltid tillfrågas.
4. I detta PM definieras vuxna som patienter 15 år eller äldre.
5. DKE: Sköterskans beslutsunderlag för medicindelning skall grunda sig på den av läkaren gjorda preoperativ bedömningen samt hälsodeklaration/patienten själv.
6. DKE: Vid osäkerhet i något avseende skall läkare alltid tillfrågas, i första hand den som bedömt patienten och i andra hand den salsansvarige läkaren för dagen.
7. Vissa grupper skall ordinerars premedicinering av bedömande läkare: Barn, de som redan står på större doser opioider, gravt överviktiga och akuta patienter jourtid.

De aktuella läkemedlen finns inlagda i Cambio Cosmic under rubriken ”generella direktiv”.

2 Premedicinering av polikliniska patienter

Nedanstående gäller vuxna patienter. Premedicinering till barn ordinerars i Cosmic enl paket.

Tabl. Paracetamol 500mg (T ex Alvedon) :

Engångsdos: 30 mg/kg, > 70 kg: 2 g
50-70 kg: 1,5 g
<50 kg: 1 g

Försiktighet vid leverinsufficiens inkl. etylmissbruk .

Om patienten tagit paracetamol senaste dygnet ges max 15 mg/kg motsvarande >70 kg = 1g.

Vid samtidig behandling med enzyminducerande läkemedel (fenytoin, fenobarbital, karbamazepin, rifampicin eller johannesört – se FASS) ges också 15 mg/kg.

Tabl. Etoricoxib 90mg (Arcoxia):

Långverkande (24 tim) och skall ej kombineras med NSAID inom 24 timmar då verkningsmekanismen är densamma. Ges till alla patienter som förväntas få postoperativ smärta.

Standarddos vuxna är 90mg.

Vid vikt < 40 kg är engångsdosen 60 mg.

Vanligaste Kontraindikationer:

- ASA/NSAID allergi eller patienter som reagerat med astma **efter** NSAID
- Graviditet och amning
- Svår hjärt- lever- eller njursvikt (NYHA II-IV, okontrollerad HT, albumin <25 g/l, krea-clearance <30 ml/min)
- Ålder <16 år
- Inflammatorisk tarmsjukdom (crohns sjukdom, ulcerös colit)
- Aktivt (pågående) magsår eller aktiv GI-blödning.
- Waranbehandling kontraindicerar **inte** en engångsdos av Arcoxia.
- Cortisonbehandling kontraindicerar **inte** Arcoxia.

Vid eventuella tveksamheter beträffande kontraindikationerna, kontakta läkare.

Depåtabl. Oxikodon 5 mg (Oxycontin):

Engångsdos: 5 - 10 mg Till särskilda patientgrupper: Till bland annat Ljumsckbräck, laparoskopi, bukplastik, hallux valgus, hallux rigidus, tumbasplastik, acromioplastik, hemorrojder och tonsillektomi samt övriga ingrepp som bedöms ha behov av postoperativ opioid, samt till patienter som preoperativt behandlas med opioid.

Kontraindikationer: Allvarlig lungsjukdom ex. svår KOL och svår bronkialastma dvs tillstånd med förmodad höjd CO₂ i blodet.

Tabl. Ondansetron 8mg:

Engångsdos 8 mg till alla patienter som opereras i generell anestesi eller bedöms ha behov av postoperativ opioid.

Vanligaste kontraindikation: Epilepsi, graviditet. Försiktighet vid leverinsufficiens och känd QT-förlängning, kontakta narkosläkare.

Ej sederande.

Tabl. Betapred 0,5mg:

Profylax mot PONV samt analgetisk effekt. Engångsdos 4 mg till alla patienter som opereras i generell anestesi eller bedöms ha behov av postoperativ opioid.

Vanligaste Kontraindikation: Graviditet (den enda kontraindikationen för engångsdos).

Ej sederande.

EMLA/Tapin plåster vb:

Maximalt tre plåster till patient > 11 år. Maximalt två plåster till barn 1 år- 11 år.
Kontraindikationer: Överkänslighet mot lidokain och/eller prilokain eller lokalanestetika av amidtyp.

Rapydan plåster vb:

kan väljas om det är kort tid till operation, maximalt 3 plåster till vuxen (per dygn/samtidigt), maximalt 2 plåster (per dygn/samtidigt) till barn 3 år -15 år.

Kontraindikationer: Överkänslighet mot lidokain och/eller tetracain eller lokalanestetika av amidtyp eller estertyp.

3 Postoperativ smärtlindring

Tänk på att gärna ge en kombination av kortverkande, medellångverkande och långverkande läkemedel för att få en jämnare effekt.

Tabl. Paracetamol 500mg:

500 mg, 2 tabl x 4. Maxdos 4 g/dygn. Minst 6h mellan varje dos.

Kontraindikationer: Leversvikt.

Kapsel Oxikodon 5mg (OxyNorm) :

5 mg - 10 mg. Vid behov av högre doser kontakta ansvarig narkosläkare.

Vid smärtgenombrott övergå till inj. Oxynorm/ inj. Morfin. Vid svårbehandlad smärta kontaktas ansvarig narkosläkare för den aktuella operationssalen.

Kontraindikationer Allvarlig lungsjukdom ex. svår KOL och svår astma.

Inj. Oxikodon 1mg/ml, (innan spädning 10mg/ml) (Oxynorm) :

1-2-(5) mg i.v. i titrerade smådosor. Oxynorm 10 mg/ml 1 ml späds med 9 ml NaCl till Oxynorm 1 mg/ml för i.v.-bruk. Vid behov av mer än 10 mg Oxynorm i.v. kontaktas narkosläkare.

Kontraindikationer Allvarlig lungsjukdom ex. svår KOL och svår astma.

Inj. Morfin 1mg/ml(innan spädning 10mg/ml):

1-2-(5) mg i.v. i itererade smådoser. Morfin 10 mg/ml 1 ml späds med 9 ml NaCl till Morfin 1 mg/ml för i.v.-bruk. Vid behov av mer än 10 mg Morfin i.v. kontaktas narkosläkare.

Kontraindikationer Allvarlig lungsjukdom ex. svår KOL och svår astma.

Inf. Paracetamol 10 mg/ml:

100 ml som infusion under 15 minuter Kan väljas när tabl. inte är möjligt att ge. Maxdos 4 g/dygn inkl. tabl./supp. Minst 6h mellan varje dos.

Kontraindikationer Leversvikt.

Tabl. Ibuprofen 400mg (T ex Ibuprofen, Ipren) :

400 mg Tidigast 24 h efter premedicinering med Etoricoxib (t ex Arcoxia), därefter med 8 h mellan varje dos. Får aldrig ges vid överkänslighet mot ASA eller annat NSAID. Ej heller vid behandling med Waran, njurinsufficiens, leverinsufficiens eller svår hjärtsvikt. Skall ej ges till gravida. Ges ej till njurtransplanterad patient.

Astma är ingen kontraindikation, men kontrollera om patienten har reagerat med obstruktivitet mot NSAID vid något tidigare tillfälle. Om Dynastat har givits ska Ibuprofen ej användas. Se FASS för övriga kontraindikationer.

Inj. Dynastat 20mg/ml:

40 mg x 2 iv. Ges tidigast 6 timmar efter T. Ibuprofen 400 mg. Dosen reduceras till 20 mg vid uttalad leversvikt samt till patienter >65 år.

Var 6:e till var 12:e timme, högst 80 mg/dygn. I övrigt samma kontraindikationer som Ipren. Ges ej till patienter med njursvikt, hjärtsvikt eller ischemisk hjärtsjukdom. Ges ej till gravida. Ges ej till njurtransplanterad patient. Vid tveksamheter kontakta narkosläkare. Se FASS för övriga kontraindikationer.

Kommentar: T. Etoricoxib (Arcoxia) , T. Ibuprofen och inj. Dynastat hör till samma läkemedelsgrupp och dosering av dessa måste vägas ihop. Om Etoricoxib (Arcoxia) givits preoperativt kan inget av dessa läkemedel användas inom 24 timmar.

Kommentar: Paracetamol är ibland ordinerat i olika beredningsformer och olika tabletter i Cambio Cosmic samtidigt. Den sammanlagd maxdosen för patient > 50 kg är 4 g paracetamol /dygn.

3.1 Postoperativt illamående

Om ett eller flera läkemedel är givna pre-/peroperativt komplettera med ett annat läkemedel enligt nedan.

Inj. Ondansetron 2mg/ml:

4 mg i.v. Försiktighet vid leverinsufficiens och känd QT-förlängning, kontakta narkosläkare. Max var 6:e h. Gäller även efter premedicinering med 8 mg peroralt.

Vanligaste Kontraindikation: EP, graviditet.

Ej sederande.

Inj. Betapred 4mg/ml:

4 mg i.v. som andrahandsmedel - Kan ges ytterliga dos om 4mg vid ankomst till uppvaket, därefter max var 8:e timme.

Vanligaste Kontraindikation: graviditet.

Ej sederande.

Inj. Dridol (droperidol) 0,25mg/ml (2,5mg/ml innan spädning) :

Dridol är det mest effektiva medlet mot illamående av våra preparat.

Dridol 2,5mg/ml späds med 9 ml NaCl till Dridol 0,25 mg/ml

0,50 mg=2ml i.v av spädd lösning. Ej om Dridol är givet peroperativt.

Obs att dosen ska vara låg för att minska biverkningarna, vanligast är trötthet.

Max var 6:e h.

Vanligaste Kontraindikationer: Epilepsi, lång QT-tid (QTc >440 msek för män, QTc>450 msek för kvinnor, se EKG), parkinson, bradykardi, hypokalemi eller leverinsufficiens.

Kraftigt sederande vid högre doser

Inj. Primperan (metoclopramid) 5mg/ml:

10 mg i.v. Max 3 ggr/dygn. Halv dos vid njurinsufficiens eller uttalad hypertoni.

Ej vid parkinsons, GI-blödning eller epilepsi. Se FASS för övriga kontraindikationer.

Lätt sederande.

Tabl. Postafen (meklozin) 25mg:

Engångsdos 25 mg Till patienter som kan svälja tabletter, i första hand som profylax inför opiater eller Tramadol.. Se FASS för kontraindikationer.

Kontraindikationer: Svår leversvikt.

Måttligt sederande.

4 Analgetikapåsar till patienter som opererats dagkirurgiskt

Sjuksköterska får utan särskild ordination skicka med analgetika för max ett dygn postoperativt.

Dessa analgetika skall förpackas i läkemedelspåsar och märkas enligt klinikkens riktlinjer.

Tabl. Paracetamol 500mg

2 x 4, Max 10 st får skickas med hem Kommentar: se ovan!

Kontraindikationer Leversvikt.

Tabl. Ibuprofen 400mg

Ibuprofen 1x2-3. Max 3 st.får skickas med hem. Tidigast 24 h efter Arcoxia, därefter med 8 h mellan varje dos. Får aldrig ges vid överkänslighet mot ASA eller annat NSAID. Ej heller vid behandling med Waran, njurinsufficiens, leverinsufficiens eller svår hjärtsvikt. Se FASS.

Skall ej ges om patienten reagerat obstruktivt på NSAID tidigare

Tabl. Postafen 25 mg (meklozin)

1x3 Max 3 st får skickas med hem. Kombineras med de tre första doserna av opioider för att minska risken för illamående.

Ej till patienter som behandlas med MAO-hämmare (Aurorix). Ges ej vid njur- eller leverinsufficiens, kontakta narkosläkare. Se FASS.

Tabl. Oxycodone depot5 mg (Oxycontin)

1 tabl. var 12:e h. Max 3 st får skickas med hem

till de patienter som fått Oxycontin preoperativt eller OxyNorm postoperativt.

Kontraindikationer Sömnapnesyndrom, allvarlig lungsjukdom ex. svår KOL och svår astma.

5 Cirkulatorisk påverkan postoperativt

Vid vagal reaktion eller annat oväntat blodtrycksfall, kontakta narkosläkare.

Inj. Atropin (atropinsulfat) 0,5mg/ml:

0,5–1,0 mg i.v. Vid vagal reaktion eller annan bradykardi, kontakta narkosläkare. Kan även ges förebyggande vid rädsla inför nålsättning, blockader osv då begynnande bradykardi ses.

Kontraindikationer: ej aktuellt vid indikationerna ovan.

Inf. Ringeracetat:

1000 ml i.v. vid hypovolemi.

Starta med bolusdos om 500ml, vid behov ge resterande 500ml.

Inj. Efedrin (efedrinhydroklorid) (3 mg/ml, förfylld 10 ml spruta)

2 ml i.v v.b (= 6 mg vb) Vid oväntat blodtrycksfall, i 1:a hand till patient som fått spinal- eller epiduralbedövning, kontakta narkosläkare. Används med försiktighet till hjärt- och kärlsjuka. Överväg inj. Fenylefrin om patienten är tachycard.

Inj Fenylefrin 0,1 mg/ml (ampull 10 ml med fenylefrin 0,1 mg/ml);

0,5-1 ml i.v. vb. (= 0,05-0,1 mg) Vid blodtrycksfall om patienten samtidigt har tachycardi, ej vid hjärtfrekvens <60. Kontakta narkosläkare.

Ger vanligtvis en reflektorisk sänkning av hjärtfrekvensen.

6 Övriga läkemedel till postoperativa patienter samt övriga patienter på UVA/DUVA/DKE

Behandlingen med **Adrenalin** 0,1mg/ml och **Cordarone** 50mg/ml vid hjärtstopp får ges enligt hjärtstoppsalgoritm efter genomgången högst två år gammal A-HLR.

Defibrillering får utföras vid behov efter hjärtstoppsalgoritmen efter genomgången högst två år gammal A-HLR.

Tabl. Zopiklon 5mg

5 mg, 1 tabl till natten. Vid insomningssvårigheter.

Kontraindikationer Grav leverinsufficiens, svår andningsinsufficiens, sömnapné samt myastenia gravis.

O2 (syrgas):

Grimma 1-3 l/min.

Mask med reservoar 10-12 l/min.

Oxymask 1-15 l/min Vid ökande behov av O2 eller minsta tveksamhet kontakta narkosläkare.

Inj. Naloxonhydroklorid 0.4 mg/ml:

0,1-0,2 ml i.v. i upprepade doser till effekt. Vid opiatutlöst andningsdepression. Kontakta narkosläkare. Risk för smärtgenombrott.

Kontraindikationer: ej aktuellt vid indikationen ovan.

Inj. Stesolid 5 mg/ml (diazepam):

1-2 ml i.v. Vid generella kramper. Kontakta narkosläkare.

Kontraindikationer ej aktuellt vid indikationen ovan.

Inf. Rehydrex 25 mg/ml:

1000 ml/8-12h Underhållsvätska operationsdygnet.

Ej vid diabetes typ 1.

Inf. RingerAcetat

1000 ml vid förmodad hypovolemi. Välj Ringeracetat även vid väntan på operation.

Nikotinplåster 14 mg/24 tim alternativt **21 mg/24 tim**, styrka väljes utifrån rekommendation i FASS.

Näsdroppar Nezeril 0,5mg/ml vb, enligt rekommendation i FASS.

Instillagel maximalt 20 ml i samband med KAD sättning. Kontraindikationer: Överkänslighet mot lidokain.

Xylocaingel 2% vid KAD sättning/sond: Kontraindikationer: Överkänslighet mot lidokain.

7 Läkemedel till IVA-patienter

Behandlingen med **Adrenalin 0,1mg/ml** och **Cordarone 50mg/ml** vid hjärtstopp får ges enligt hjärtstoppsalgoritm.

Defibrillering får utföras vid behov efter hjärtstoppsalgoritmen. Årligt deltagande i A-HLR utbildning förutsätts.

Inf. Insulin Lispro (eller liknande) 1E/ml (**spädd styrka**) enl PM
Snabbverkande insulin på IVA CLV, LL,
<http://dokpub.regionkronoberg.se/OpenDoc.aspx?Id=69119>

Om Morfininfusion 1 mg/ml är ordinerad får bolusdos ges vb1-3 ml i.v. bolusdos. (**spädd styrka**). Vid registrerad smärta eller vb inför smärtsamma procedurer. Gäller endast vid kontrollerad ventilation.

Kontraindikationer: Svår cirkulationspåverkan, svår njursvikt.

Om **Propofolinfusion 20 mg/ml** är ordinerad får bolusdos 1-2 ml ges vid behov. Gäller endast vid kontrollerad ventilation.

Kontraindikationer: Svår cirkulationspåverkan. Sammanlagt ej överstiga 4mg/kg/timme.

Om **Fentanylinfusion 50 mikrogram/ml** är ordinerad får bolusdos 1-2 ml ges vid behov. Gäller endast vid kontrollerad ventilation.

Kontraindikationer: Svår cirkulationspåverkan.

Om **Midazolaminfusion 1 mg/ml** är ordinerad får bolusdos 1-2 ml ges vid behov. Gäller endast vid kontrollerad ventilation.

Kontraindikationer: Eg ingen för bolus vid pågående infusion.

Inj. Morfin

Används i första hand vid behov av intravenös opioid

1-2-(5) mg i.v. i itererade smådosor. Morfin 10 mg/ml 1 ml späds med 9 ml NaCl till Morfin 1 mg/ml för i.v.-bruk. Vid opiatutlöst illamående används i första hand inj. Ondansetron 2-4 mg i.v.

inj. Oxykodon t ex Oxynorm:

Väljs i första hand vid njursvikt eller om inj. Morfin bedöms olämpligt. 1-2-(5) mg i.v. i itererade smådoser. Oxynorm 10 mg/ml 1 ml späds med 9 ml NaCl till Oxynorm 1 mg/ml för i.v.-bruk. Vid opiatutlöst illamående används i första hand inj. Ondansetron 2-4 mg i.v.

Kontraindikationer: Allvarlig lungsjukdom ex. svår KOL och svår astma.

Inf. Paracetamol 10 mg/ml:

100 ml som infusion under 15 minuter Används endast när tabl. paracetamol inte är möjligt att ge. Maxdos 4 g/dygn inkl. tabl./supp.

Kontraindikationer Leversvikt.

Tabl. Paracetamol 500mg:

500 mg, 2 tabl x 4. Maxdos 4 g/dygn.

Kontraindikationer Leversvikt.

7.1 Övriga läkemedel som får ges utan särskild ordination till IVA patient

Hirudoid salva enligt FASS på tromboflebit.

Instillagel maximalt 20 ml i samband med KAD sättnig. Kontraindikationer: Överkänslighet mot lidokain

Xylocaingel 2% vid KAD sättnig/sond/intubation: Kontraindikationer: Överkänslighet mot lidokain.

Spray Xylocain 100mg/ml vid obehag av tuben? Kontraindikationer: Överkänslighet mot lidokain.

Näsdroppar Nezeril 0,5mg/ml vb, enligt rekommendation i FASS.

Vid upptäckt av felaktig information eller länk, vänligen meddela faktaägare.